

Izen-deiturak:

Ikastetxea:

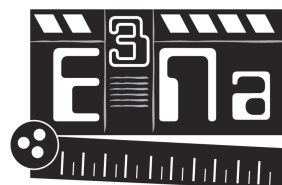
Taldea:

Herria:

Data:

Euskal Hizkuntza Gaitasuna

LHko 4. maila

Jarraibideak

Probak bi zati ditu: bata irakurriaren ulermenarena, eta bestea, idazmenarena.

- Probako **lehenengo zatian** zenbait testu irakurriko dituzu, eta horiei buruzko galdera batzuei erantzun beharko diezu.

Galderak mota batekoak baino gehiagokoak dira. Galderetako batzuek lau erantzun dituzte aukeran, eta haietan zuzena dena aukeratu eta haren ondoan dagoen letra biribil batez inguratu behar duzu. Adibidez:

Zenbat biztanle ditu Iruñeak?

- A. Bartzelonak bezainbat.
- ☒ B. 200 000, gutxi gorabehera.
- C. Milioi bat.
- D. Zenbait milioi.

Erantzuna aldatzea erabakitzen baduzu, ezabatu **X** batekin lehen erantzuna eta erantzun zuzena biribil batez ingura ezazu, ondoko adibide honetan egin den bezala:

Zenbat biztanle ditu Iruñeak?

- A. Bartzelonak bezainbat.
- ☒ B. 200 000, gutxi gorabehera.
- C. Milioi bat.
- ☒ D. Zenbait milioi.

Beste galdera batzuetan, aldiz, eskatuko dizute erantzuna idazteko puntuak dituen gunean:

Zein da Iruñeko tokirik ezagunena?

.....

Galdera batzuk errazak dira eta beste batzuk zailagoak. Galderaren bat ulertzen ez baduzu, besteei erantzuten segitu ahal duzu, eta geroago saiatu erantzun gabe utzitakoa egiten.

- Probako **bigarren zatian** idazlan bat egin beharko duzu, eman zaizkizun jarraibideei kasu eginez.

Proba hau egiteko 60 minutu dituzu.

Printzearen haserreak

Printzeak oso umore aldakorra zuen. Umore onean zegoenean denekin jolasean eta musuka ibiltzen zen, baina bat-batean arrazoirik txikienak haserre bizian jartzen zuen. Eskura zuena lurrera botatzen eta hausten hasten zen, eta ingurukoak iraindu eta jotzera ere iristen zen batzuetan. Ondokoak printzearen haserre noiz piztuko beldur bizi ziren umore aldaketa haiek bat-batean etortzen baitzitzaizkion. Erregina eta erregea ere kezkak jota zeuden.

– Zerbait egin behar dugu seme honekin... Erresuma bere gain hartu beharko du noizbait eta ordurako bere buruaren jabe izaten ikasi beharko luke –esaten zioten elkarri larriturik.

Baina urteak aurrera joan ahala, haurrarekin batera, haserreak eta haserretzean eragiten zituen triskantzak ere handitzen zihoazen. Erresuma hartako azti, maisu, hezitzaile eta laguntzeko prest agertu ziren guztiak eta printzea bera ere saiatu ziren izaera hura aldatzen, baina ezin.

Printzea nazkatuta zegoen horrela bizitzeaz. Ustekabeko haserreak kontrolatzen ikasi behar zuen nola edo hala. Izaera petral hark ingurukoak beldurtzen zituen, eta ondorioz, benetako lagunak izateko orduan traba sortzen zioten. Bere haserraldien beldur, zerbitzariak, lagunak, animaliek,... denek ihes egiten zioten; baita gurasoek ere askotan. Hain bihurtzen zen gorrotagarria umorea aldatzen zitzaionean... Haserrealdia pasatu ondoren, gau osoa ematen zuen esna, triste, nahigabeturik,...

Gau ilun haietako baten ondoren, honela hitz egin zien gurasoei:

– Zoriontsu izan nahi dut, zuek bezala, besteak bezala: lagunak izan, jolastu, eta nire umore aldakor honen jabe izan.

Gurasoek, erresumako baliabide guztiak agortuta zituztenez, ingurukoetan zabaldu zuten mezua. Printzea laguntzea lortzen zuenarentzat sari ederra eskaini zuten.

Berriz ere maisu, azti eta hezitzaile pilo bat joan ziren errege-erreginen gaztelura. Inork ez zuen hobekuntza nabarmenik lortu ordea. Etsiak jota zeuden.

Goiz batez errementari xume batek jo zuen gazteluko atea.

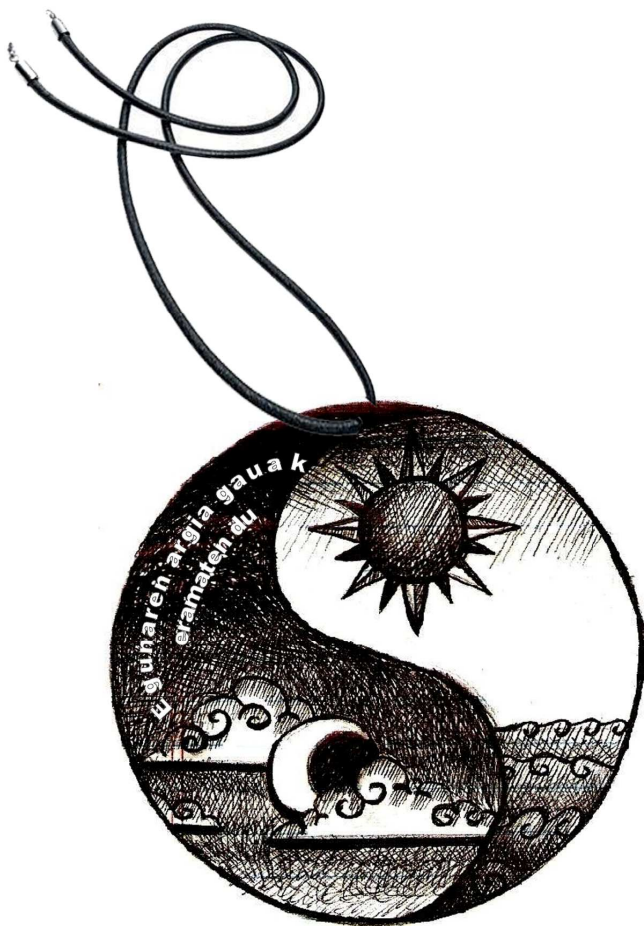
– Printzearentzako erremedioa dakart! –adierazi zion atezainari.

Berehala eraman zuten errege-erreginen aurrera. Errementariak medailoi bat atera zuen zorrotik eta eskura eman zien. Jakin-minez hartu eta behatu zuten.

Kobrez egindako medailoi arrunt bat zen. Larruz egindako uhal batetik zintzilik. Harriduraz begiratu zioten biek.

– Baina, zer da hau? –esan zuen erregek haserre–. Tresna bitxi eta ederrenek ez dute ezer lortu eta zuk medailoi arrunt hau ekartzeko ausardia izan duzu?

– Lasai errege jauna, begiratu ongi irudiei eta idatzita dagoenari eta ulertuko duzu –azaldu zion errementariak.

Alde batean eguzkiaren irudia eta esaldi bat zituen: *“Egunaren argia gauak eramaten du”*.

Beste aldean, berriz, ilargi bat zizelkatua zuen eta beste esaldi bat ere: *“Gauaren iluntasuna egunak argitzen du”*.

Eta medailoiaren ertzean honakoa zegoen idatzia: *“Eta printzearen umorea eguna eta gaua bezala aldatzen da”*.

Printzeari erakutsi ziotenean, ideia gustatu eta handik aurrera medailoia lepoan eramatea erabaki zuen. Haserrea zetorkiola sumatzen zuenean, medailoiaren bi aldeak begiratu, ertzean idatzita zegoena irakurri eta lasaitzea lortzen zuen.

Eguna iritsi zitzaionean, errege ona eta maitatua bihurtu zen. Eta hil artean horrenbeste laguntzen zion medailoia eraman zuen lepotik zintzilik.

Ekialde eta mendebaldeko ipuinak liburutik (moldatua).

1. Zer da “umore aldakorra”?

- A. Umore onez egotea.
- B. Sutan jartzea.
- C. Bat-batean umorez aldatzea.
- D. Aldiro goxo jartzea.

2. Zergatik zeuden batez ere errege-erreginak kezka jota?

- A. Inork ez zekielako zer gaixotasun zuen printzeak.
- B. Printzea ez zelako bere buruaren jabe.
- C. Aldiro eskura zuen guztia bota eta apurtzen zuelako.
- D. Printzea gau eta egun haserre zegoelako.

3. Baina urteak aurrera joan ahala...

- A. Printzearen umorea hobetzen hasi zen.
- B. Printzeak berdin jarraitzen zuen.
- C. Printzea bere buruaren jabe egin zen.
- D. Haserreak eta triskantzak handitzen zihoazen.

4. Printzea...

- A. nazkatuta zegoen horrela bizitzeaz.
- B. haserreak kontrolatzen ikasten ari zen.
- C. bere izaeraren beldur zen.
- D. bere izaera hobetzen ari zen.

5. Printzeak...

- A. ingurukoak pozik zituen.
- B. benetako lagunak zituen.
- C. bere burua kontrolatzen ikasi behar zuen.
- D. gurasoak pozik zituen.

6. Idatzi 1etik 4ra dagokion zenbakia, ezkerreko eta eskuineko esaldiak lotzeko.

	Zenbakia	
Printzeari...		(1) ingurukoak beldurtuta zituzten.
Printzearen umore aldaketek...		(2) printzea laguntzen saiatu ziren.
Erresumako jakitun guztiak...		(3) denek ihes egiten zioten.
Errege-erreginak...		(4) oso kezkatuta zeuden.

7. Zer esan zien Printzeak gurasoei gau ilun baten ondoren?

.....

.....

.....

8. Gurasoek, zoriontsu izan nahi zuela esan zienean...

- A. inguruko erresumetara zabaldu zuten berri ona.
- B. etsituta, ezinbestean amore eman zuten.
- C. harrituta, atsekabe handia harrapatu zuten.
- D. konponbidea lortzeko saria eskaini zuten.

9. Zergatik haserretu zen erregea?

- A. Tresna ederrenak ere ez zutelako ezer lortu.
- B. Errementaria gizon eskolagabea zelako.
- C. Medailoia kobrezkoa baino ez zelako.
- D. Medailoia ez zitzaiolako behar adinako konponbidea iruditu.

10. Zer zuen medailoiak lepotik jartzeko?

- A. Kobrez egindako katea.
- B. Urrezko katea.
- C. Zilarrezko katea.
- D. Larruz egindako uhal bat.

11. Errege-erreginak saria eskaini zuten printzeari laguntzen zionarentzat. Adierazi X batez egia ala gezurra den horren ondoren gertatutakoa.

	EGIA	GEZURRA
Errementari xume batek gazteluko atea jo zuen.		
Errementariak medailoi bat zekarren.		
Medailoia urrezkoa zen.		
Erregea medailoia ikustean haserretu zen.		

12. Non zeuden idatzita esaldiak medailoian?

.....

.....

.....

13. Printzeak medailoian idatzita zegoena irakurri eta lasaitzea lortzen zuen. Zergatik?

- A. Eguzkia eta ilargia lasaigarriak zirelako.
- B. Kobrea lasaigarria delako.
- C. Esaldiak irakurtzeak pentsarazi egiten ziotelako
- D. Medailoia magikoa zelako.

14. Printzea errege egin zenean...

- A. errege kaskarra izan zen.
- B. errege maitatua izan zen.
- C. izendatu eta berehala hil zen.
- D. Ez zen inoiz errege izan.

Jolas egin berdintasunean!

Hona hemen berdintasunean jolasteko ideia batzuk:

1. Jolasa askea da. Gustuak pertsonak bezain ezberdinak dira.
2. Ez dago bereziki "mutilentzako" edo "neskentzako" den jostailurik. Jostailuak norberak aukeratzen ditu. Panpin eta sukaldetxoak, patinak eta baloiak..., denak dira ezinbestekoak neskatoentzat eta mutilentzat.
3. Ez dago bereziki "mutilentzako" edo "neskentzako" den kolorerik. Koloreak norberak aukeratzen ditu, ez diezagutela alde aurretik kolorerik ezarri.
4. Gomendagarria da jolas eta jostailu askotarikoak erabiltzeko aukera izatea, lasai jolasteko aukera ematen dutenak eta jarduera fisikoa eskatzen dutenak.
5. Bilatu parte hartzean berdintasuna bultzatzen duten jolasak.
6. Baztertu jostailu, jolas eta bideo-joko bortitzak, ez baitituzte arazoak modu positiboan lantzen.
7. Iragarki batzuetan irudi oker bat agertzen da. Iragarki batzuetan mutikoek espazio komun guztia betetzen dute jolasean eta neskatoak espazio txiki batera mugatuak daude. Iragarki batzuetan mutilek nola jolasten duten begira agertzen dira neskatoak, edo alderantziz.
8. Gomendagarriak dira neskailak eta mutikoak aipatzen diren eta presente dauden liburuak, jolasak, bideo-jokoak eta jostailuak.
9. ...

15. Zer adierazten du “Jolas egin berdintasunean!” izenburuak?

- A. Denok modu berean jolastu behar dugula.
- B. Denok jolas berdinetan jolastu behar dugula.
- C. Neskek zein mutilek dutela berdin jolasteko aukera.
- D. Gaztetxo guztiek denbora berdina eman behar dutela jolasten.

16. Zergatik esaten da 3. puntuan “Koloreak norberak aukeratzen ditu, ez diezagutela aldeztu aurretik kolorerik ezarri”?

- A. Kolore batzuk itsusiak direlako.
- B. Denoi kolore berdina gustatzen zaizkigulako.
- C. Normalean sexu bakoitza kolore jakin batekin lotu ohi dugulako.
- D. Sexu bakoitzak bere gustuko koloreak dituelako.

17. Nahiz eta jolasa askea izan...

- A. Jostailuak eta koloreak gustuaren arabera aukeratu behar ditugu.
- B. Jostailu batzuk bereziki mutilenak dira eta beste batzuk neskenak.
- C. Kolore batzuk bereziki mutilenak dira eta beste batzuk neskenak.
- D. Jostailuak eta koloreak generoaren arabera aukeratu behar ditugu.

18. Zein jostailu eta jolas gomendatzen ditu testuak?

- A. Batez ere lasai jolasteko aukera ematen dutenak.
- B. Batez ere jarduera fisikoa eskatzen dutenak.
- C. Mutilentzako jolas batzuk eta neskentzako beste batzuk.
- D. Neskak eta mutilak elkarrekin jolasten dutenak.

19. Nolako jostailuei edo jolasei egin beharko genieke uko?

.....

.....

.....

Migrazioa

Migratzaileak bi tokitan du bihotza, erdibitua: jaioterrian eta harrera egin dion herrian. Lagun diezaiekegu?

<http://www.e-faro.info> (moldatua)

20. Zer adierazten du irudiak?

- A. Zaila dela migratzaile izatea.
- B. Migratzaileak oreka jolasak gustuko dituela.
- C. Haizea bortizki astintzen ari dela migratzailea.
- D. Migratzailea erortzearen beldur dela.

21. Nork esaten ote dio migratzaileari "Ez ahaztu zure arbasoen ohiturak"?

- A. Bere arbasoek.
- B. Harrera egin dion herriak.
- C. Migratzaileak berak, bere bihotzak.
- D. Ametsetan entzuten dituen hitzak dira.

22. Zure ustez, zergatik dute migratzaileek “bihotza erdibitua”?

- A. Gaizki tratatzen ditugulako gure herrialdeetan.
- B. Beren ohiturak gorde baina berrietara egokitu behar direlako.
- C. Beren jaioterrira itzuli nahi dutelako.
- D. Bihotzak bi zati dituelako.

23. Zertarako agertzen da “Lagun diezaiekegu?” galdera testuan?

- A. Emakumea ez erortzeko.
- B. Guk nola lagundu pentsarazteko.
- C. Etorkinek arazorik ba ote duten zalantza pizteko.
- D. Haizeak bortitz jotzen duelako.

24. Zertarako sortuko zuten bineta hau?

- A. Haizeak migratzaileak bultzatzen dituela erakusteko.
- B. Migrazioaren zailtasunak uler ditzagun.
- C. Migratzaileak laguntzarik gabe moldatzen direla erakusteko.
- D. “Txiste” bat egiteko migratzaileen inguruan.

Idazmena

25. Orain, zu idazle...

Umore txarrari aurre egiten laguntzeko

Ezagutzen al duzu ipuineko printzearen jarreraren antzekoa duen norbait? Nola lagunduko zenioke?

Idatz iezaiozu **gutun** bat. Gogoratu:

- Idatzi ongi eta txukun.
- Bereizi testua paragrafoetan.
- Errespetatu ortografia arauak.
- Eta ez ahaztu puntuazio-markak erabiltzea!

Idazten hasi aurretik, ongi pentsatu zer eta nola adierazi. Hona hemen galdera lagungarri batzuk:

Nori idatziko diozu?, Zer gertatzen zaio?, Nork jasotzen ditu bere izaera edo jarreraren ondorioak?, Emanen al diozu aholkurik?...

Hurrengo laukian ideia labur batzuk apuntatu ahal dituzu jarraibide gisa erabiltzeko:

Ez da ezinbestekoa
hemen idaztea.

[illegible]

***Zuzentzaileak edo irakasleak
bete beharreko puntuazio taula***

	Puntuazioa 0, 1, 2 edo 3
Aurkezpena eta ortografia	
Kontakizunaren koherentzia	
Zuzentasuna eta hiztegiaren aberastasuna	
25. itema – Guztira	